

Nieuwsbrief najaar 2020

Beste collega's,

Viermaal per jaar informeren we onze klanten en onderwijsvrienden met een nieuwsbrief over ontwikkelingen binnen het bureau, nodigen we belangstellenden uit om te participeren in projecten en stellen we iedereen op de hoogte van de nieuwste uitgaven.

Werken met de vrije tekst.

Wat zal ik vandaag voor tekst schrijven?

Wat zal ik vandaag voor tekst schrijven? Gratis tips!

Tijdens workshops en begeleiding van teams bij het werken met Vrije Teksten horen we nogal eens de opmerking, dat kinderen vaak dezelfde soort teksten schrijven. Als we even doorvragen blijkt dat er op eenvoudige manieren verbetering kan worden aangebracht. Verplicht het schrijven niet. Doe het niet op een vaste tijd. Laat kinderen vrij in het bepalen van de vorm. En laat kinderen vrij in het bepalen van het onderwerp waar ze over willen schrijven. Dat zijn de meest voor de hand liggende tips. Maar er is meer mogelijk. En daarvoor maakten we de powerpoint: **Wat zal ik vandaag voor tekst schrijven?** De presentatie is voor kinderen, maar ook voor de leraar. Hij is [hier als pdf gratis](#) beschikbaar op onze website. We hopen op veel reacties. Van kinderen! Van hun leraren!

De Klassenkrant revisited

Nieuwe boek *De Schoolkrant* in de Freinetbibliotheek is er!

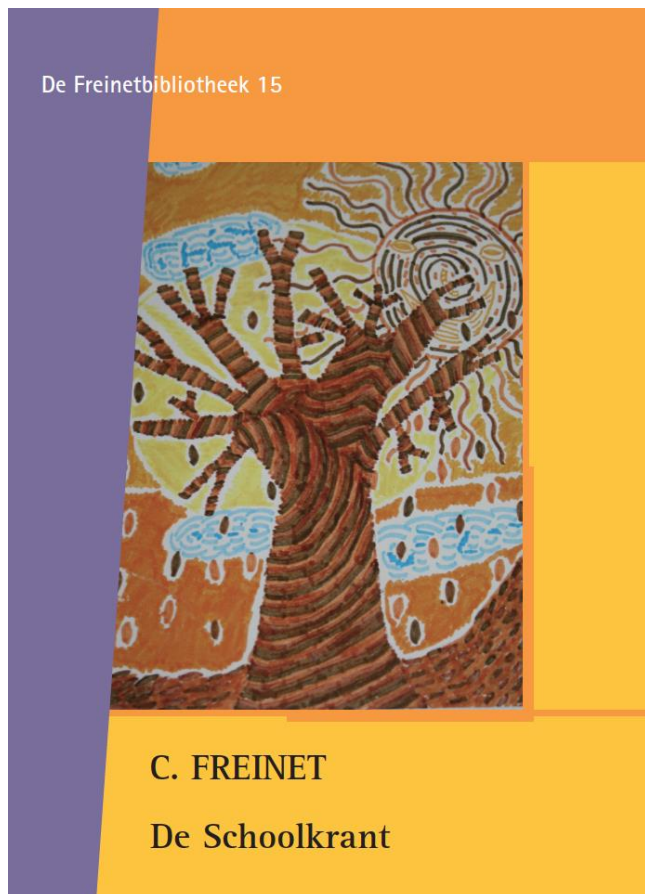
De kroon op het werk! Zo zou je de klassenkrant kunnen betitelen. Voor de kinderen een feestelijk, maar ook een spannend moment als ze hun krant met teksten, gedichten, tekeningen en berichten voor het eerst zien verschijnen. Vergelijkbaar met de kick van een auteur bij het uitpakken van het eerste boek dat hem via de drukker en uitgever bereikt. Herkenning, verrassing, verbazing wisselen af met kritische reflectie op lettergrootte, kleur en compositie. En tegelijk heel benieuwd naar de reactie van lezers.

Zo moet het zijn! En zo is het in de freinetscholen en klassen waar kinderen werken met vrije teksten en een school- of klassenkrant uitgeven. Al 100 jaar! In 1920 startte maître Célestin Freinet om met kinderen en collega's levend leren toe te passen. Een van de technieken die hij ontwikkelde was het schrijven vrije teksten. En

ook vandaag wordt deze techniek op veel basisscholen die kinderen en taalonderwijs serieus nemen ingezet. Kinderen voeren geen verplichte stelopdrachten uit, maar schrijven dagelijks teksten over hun ervaringen, belevenissen, ontdekkingen. Na bespreking en redactie van een tekst met de groep, wordt deze gedrukt. Vroeger, met een eenvoudige drukpers. Nu veelal met tekstverwerker en printer en telkens meer middels online-publicatie. Er is aandacht voor de vormgeving en passende illustratie. Beelden versterken de woorden. Samen vormen ze 'mooi werk', dat via een klassen- of schoolkrant wordt verspreid aan de lezers.

In *De schoolkrant* beschrijft Freinet de achtergronden van deze freinettechniek. Want dat is het: een werkwijze die hij ontwikkelde om leren te laten leven. Betekenisvol voor kind en leraar. Het boekje is in het Nederlands vertaald en beschikbaar via de webwinkel op onze site en freinet.nl.

Freinet heeft van zijn boek een drieluik gemaakt. Centraal staat de school-of klassenkrant. Maar er is geen krant zonder vrije tekst. En een krant zonder lezers; dat is niet duurzaam. En om de lezers te organiseren en te realiseren werkt Freinet in dit boek de schoolcorrespondentie uit. Naast het werken met de vrije tekst en de klassenkrant is dat de derde freinettechniek die in dit boek wordt aangereikt aan

leraren die willen werken met levend leren. Kinderen sturen hun kranten naar andere scholen. De uitwisseling die tot stand komt leidt tot nieuwe vragen, onderzoeken en teksten.

Illustraties uit De Krullevaarkrant De Vlieger Gent opgenomen in het boek.

Het boek toont de waarde aan van de freinetwerkwijze. Niet enkel de achtergronden en de pedagogische, psychologische en sociale pluspunten van het gebruik van de schoolkrant worden uitgewerkt. Ook wijst Freinet leraren erop hoe de schoolkrant bijdraagt aan burgerschapsvorming en internationaal begrip.

Nu kinderen in deze tijd (noodgedwongen door het coronavirus, maar ook door een eenzijdig 'verdichtende' leeromgeving) geïsoleerd en geïndividualiseerd werken aan de ontwikkeling van hun schrijf- en leesvaardigheid blijkt de noodzaak aan zinvolle contexten om te leren schrijven en lezen. Als er geen echte inhoudelijke aandacht en feedback is op wat je schreef en als er geen uitwisseling tot stand komt over de onderwerpen dan wordt schrijven een saaie boel. Zo hebben veel kinderen niet alleen afgelopen periode hun onderwijs beleefd, zo ervoeren ze de school ook daarvoor al. We hebben gemerkt dat scholen in de coronatijd zochten naar platforms om kinderwerk uit te wisselen. De schoolkrant is een beproefd ontwerp. Al 100 jaar! De kroon op het werk!

Nieuwe website Vereniging voor freinetpedagogie.

www.freinetvereniging.eu

'De Schoolkrant' wordt gepresenteerd op de nieuwe site van de Vereniging voor freinetpedagogie. We nodigen jullie allemaal uit om daar een kijkje te nemen. Er zal telkens meer over Freinet, freinettechnieken en levend leren te vinden zijn. Op de foto een voorbeeld van levend rekenen uit de klas van meester Erwin van de Bothoven uit Enschede. Zie ook het filmpje daarover op de site.

Een nieuwe impuls voor burgerschap in primair onderwijs?

De klassenvergadering als krachtig voorbeeld.

Burgerschap in het primair onderwijs! Daar kunnen we niet genoeg aandacht aan schenken. Al jarenlang zetten we ons daarvoor in vanuit Levend Leren. We baseren ons daarbij, het zal geen nieuws zijn, op de freinetpedagogie. De publicaties *Dat geeft de burger moed! Burgerschapsvorming op weg naar een democratische school* en *Mee eens! De Klassenvergadering als proeftuin voor burgerschap* bieden volop achtergrondinformatie. Het zou handig en wijs zijn als deze inzichten alsmede de vertaling ervan in de praktijk in de vorm van klassenvergadering en vergaderbox een plek zouden krijgen in het nieuwe burgerschapsoffensief van de overheid en PO-raad. We zijn daarover in gesprek.

Om te voorkomen dat scholen straks het wiel zelf moeten uitvinden en een Paard van Troje de school binnen halen: wat je ook doet, beter en leuker dan de klassenvergadering gaat je burgerschapsonderwijs niet worden. Echt niet!

Levend Leren op de schouders van Comenius

Tentoonstelling reformpedagogiek

In Naarden Vesting is het Comenius museum gevestigd. Op dit moment is daar de tentoonstelling over Comenius en de reformpedagogen Parkhurst, Montessori, Steiner, Petersen en Freinet. Ruim twee eeuwen na Comenius (1592-1670) vinden we zijn ideeën terug bij deze 'traditionele onderwijsvernieuwers'. Zeker een bezoek waard. In een als schoolklas ingerichte ruimte kun je experimenteren met onderwijsmaterialen...De sjabloneerdoos, de vergaderbox, de drukpers, literatuur, niet alleen van Freinet maar ook van de andere genoemde stromingen zijn aanwezig.

Helaas is de lezing over Petersen en Freinet die Freek Velthausz en Jimke Nicolai zouden verzorgen verplaatst naar latere datum i.v.m. corona. Op www.comeniusmuseum.nl meer daarover.

Druktechnieken: werken met de sjabloneerdoos.

Nieuwe mogelijkheden

Werkman (1882-1945) kon het! Hij paste om zijn indrukwekkende prenten te maken de stempel- en sjabloneer techniek toe die inmiddels door kunstenaars is herontdekt en wordt gebruikt. Kijk op internet en vindt de prachtige voorbeelden. Maar leraren en kinderen kunnen het ook. En hoe! We zien de prachtig geïllustreerde teksten in de scholen die werken met de sjabloneerdoos. Inmiddels weten behalve scholen ook ouders ons te vinden: tijdens de vorige corona-golf werd er wat afgedrukt! De sjabloneerdozen worden geleverd samen met het boekje Mooi werk, waarin deze werkvorm naast andere illustratietechnieken staat beschreven.

Illustratie Draaideur van het postkantoor H N Werkman

Tenslotte

Boeken en materialen zijn te bestellen op www.levendleren.nl.

Belangstelling om mee te doen? Heb je plannen om zelf iets te ontwikkelen op het gebied van levend leren? Neem contact met ons op om in een gesprek te verkennen hoe we kunnen samenwerken.

Blijf gezond en het ga jullie goed!

Jimke en Maaïke van Bureau Levend Leren.

We sturen deze nieuwsbrief aan onze 'vaste' relaties. Mocht je deze willen ontvangen op een ander adres of je af willen melden? Laat het ons weten. Een mailtje vanaf het adres waarop je de nieuwsbrief ontving (met eventueel een korte toelichting) naar info@levendleren.nl volstaat. Ook via de [site](#) kun je je afmelden.